

EN TIDNING UTGIVEN AV
MYNDIGHETEN FÖR TILLGÄNGLIGA MEDIER
OCH PUNKTSKRIFTSNÄMNDEN

Nr 02
2024

PUNKTSKRIFTSLÄSARE

”Catrin är mina
ögon på cykeln”

PARALYMPICS

Hög fart och tillit när Louise
Jannering och Catrin Nilsson tävlar

TAKTILA
BILDLÅDAN

Kära läsare,

I det här numret träffar du de nya medlemmarna i MTM:s referensgrupp. De ger olika perspektiv på vad de tycker är viktigt med taktill läsning och ger oss också sina bästa boktips – en härlig blandning av olika genrer. En av medlemmarna har vi faktiskt pratat lite extra med inför det här numret av Vi punktskriftsläsare. 27-åriga tävlingscyklisten Louise Jannerling var nämligen en av 20 svenska deltagare i Paralympics i Paris i september. Det var hennes andra Paralympics men det första tillsammans med piloten Catrin Nilsson. Hur är det ens möjligt att rusa fram tillsammans i extrem fart och lita på att den andra gör sitt jobb? Tankar om det, om maten i OS-byn och om en brännande fråga om elitidrottarens förutsättningar får du läsa mer om i intervjun med Louise på sidan 6.

Jimmy Freiding är tillbaka med sina bästa teknik- och nybörjartips och missa inte forskaren som undersöker 3D-modeller med munnen. Vi är också stolta att kunna presentera vår nya produkt Taktila bildlådan. Trevlig läsning!

Anette Säfström, redaktör

Innehåll 2/2024

I korthet	3
Utblick	4
2 frågor till referensgruppen	5
Porträttet	6
Teknik	9
Barn & unga	10
Punktskriftsnämnden	12

6

10

Vi punktskriftsläsare ges ut av Myndigheten för tillgängliga medier och Punktskriftsnämnden två gånger per år. Den är gratis och finns i punktskrift, svartskrift och som tillgänglig pdf. Kontakta Punktskrifts- och prenumerationsservice för att prenumerera.

Ansvarig utgivare: Jannica Hedlund

Redaktör och grafisk form:

Anette Säfström

Redaktion: Helén Åberg, Björn Westling, Catinka Grunditz, Malin Sjöblom Vrak, Jimmy Freiding, Eva Bengtsson. Mejl till redaktionen behandlas som allmän handling.

Foto omslag: Christine Olsson/TT

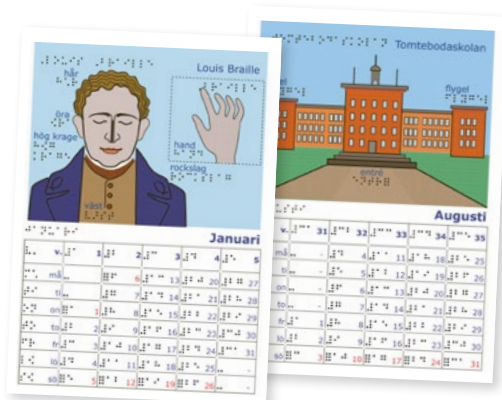
Punktskrifts- och prenumerationsservice: öppet måndag till torsdag

klockan 9–12. Telefon: 040-653 27 20, E-post: punktskrift@mtm.se

TAKTILA VÄGGALMANACKAN 2025

– uppmärksammar punktskriften 200 år

Vilken frisyr hade Louis Braille? Och hur såg Tomtebodaskolan ut? 2025 års taktila väggalmanacka från MTM har temat punktskriften och dess historia. Månadsbilderna är gjorda av Annica Norberg och föreställer personer och företeelser som haft stor betydelse för punktskriften. Både i Sverige och internationellt. Till månadsbilderna kommer också en bildbeskrivning, en text som handlar om motivet, och så ett och annat boktips.

Mtm.se lanserar webbshop

Snart kommer besökare på MTM:s webbplats kunna beställa informationsmaterial, rapporter och taktila bilderböcker direkt i en webbshop. Sortera på produkttyper som "taktil bilderbok", "broschyr" eller på ämne som "punktskrift". MTM bygger om hela sin sajt och med webbshoppen hoppas vi att det ska bli lättare för besökare att hitta det material de söker.

Värdefull input från ny barn- och ungdomspanel

MTM producerar många olika taktila material, texter och bilder till läsare. För att veta att det vi gör håller hög kvalitet och att vi gör rätt saker tar vi hjälp av forskning, har egen produktutveckling och inte minst har vi dialog med er läsare. Nu vill vi öka inflyandets från de yngre läsarna och har därför startat en barn- och ungdomspanel. Tillsammans

med syn- och skolpedagoger och familjerna får de möjlighet att testa och utvärdera taktila produkter och tjänster som utvecklas på MTM. En viktig insats för att varje produkt ska bli så bra som möjligt.

Ny broschyr om taktila bilder

Nu finns en ny broschyr för dig som hjälper ett barn att läsa taktila bilder. Den förklarar skillnaden mellan att läsa visuellt och taktilt, berättar om olika typer av taktila bilder, hur de är uppbyggda och hur ni avkodar dem. Du får också praktiska tips på hur du hjälper barnet när det ska börja läsa bilder. Broschyren heter **Lär känna taktila bilder** och finns att beställa i webbshoppen på mtm.se. Den ingår också i Taktila bildlådan – en ny produkt från MTM. Läs mer om den på sida 11 i detta nummer.

Visste du att..?

Varje månad tar MTM fram en lista över nya punktskriftsböcker. Listan publiceras på Legimus.se och du kan också prenumerera på den på punktskrift eller som textfil via e-post. Kontakta Punktskrifts- och prenumerationservice för att bli prenumerant.

HON FORSKAR MED HJÄLP AV MUNNEN

Mona Minkara är något av en stjärna inom biokemin. Med hennes modeller kan forskarteamet studera molekyler med munnen.

TEXT OCH FOTO: HEDVIG WEIBULL

Mona Minkara blev blind i sjuårsåldern. Under hela studietiden har hon hittat lösningar för att kunna utbildas sig och forska. I augusti gästade hon konferensen om tillgänglighet i naturvetenskapliga utbildningar: Island – Inclusion in Science Learning a New Direction, i Tammerfors. Där berättade hon om sina banbrytande arbetsmetoder.

– Jag har fått hitta på sätt att studera och forska hela tiden, och det gör jag med flera sinnen. Jag känner på allt jag får möjlighet att ta på, till och med på museer,

skrattar hon. Hon har samlat sina verktyg och tekniker på sin webbplats ”Blind scientist tools”. Efter som läpparna och tungan känner och bearbetar intryck dubbelt så finkänsligt som fingrarna bestämde sig Mona Minkara för att ta hjälp av munnen när hon utforskar de proteiner hon studerar.

– Det började med att jag använde lekera och piprensare för att bygga modeller att känna på med fingrarna. Men med hjälp av en 3D-skrivare kunde vi göra modeller som jag kan känna på med munnen.

Prisbelönta forskaren Mona Minkara. Till vänster hennes proteinmodell i 3D.

Mona Minkara skickade runt en 3D-printad modell på konferensen och berättade även att hon tillsammans med andra forskare tagit fram nya gelatinmodeller med olika smaker som gör att modellerna lättare går att skilja åt.

Och arbetssättet är framgångsrikt. Hon har fått pris för sin forskning om hur proteiner i lungorna kan identifiera virus. Dessutom har hon utnämnts till ordförande för en ny global kampanj som lyfter forskare med blindhet eller synnedbättning inom naturvetenskapen, Science in Braille. ●

Opera erbjuder textning i punktskrift

Som första landet i världen erbjuder Nya Zeelands opera textning i punktskrift på sina föreställningar. Det vanliga är att sångerna tolkas i tal, vilket kan störa upplevelsen. Men med ny teknik kan besökare nu få texten i punktskrift till sin smarta telefon eller punktskriftsdisplay. Operan kommer använda samma teknik för att erbjuda textning på flera olika språk.

Textningen i punktskrift testades under operan Le Comte Ory och blir nu ett permanent alternativ.

Foto: Nya Zeelands opera

2

frågor...

...till nya referensgruppen för punktskrift. Tillsammans med MTM arbetar de för att främja taktil läsning.

1. Vad hoppas du bidra med i referensgruppen?
2. Har du något boktips?

MONICA FREDRIKSSON

Ålder: 66 år

Bor: I Västerås

Har läst punkt:

Sedan 10 års ålder.

1. Det jag främst brinner för är att fler personer med synnedsättning ska upptäcka fördelarna med att kunna använda punktskrift i olika sammanhang och på olika sätt. Jag tror att vi med gemensamma krafter kan sprida mer information och förbättra marknadsföringen av punktskrift och om all service som finns på MTM. Jag tycker tidningen Vi punktskriftsläsare är viktig och jag har flera tips på nya inslag i tidningen.

2. **Talmannens guide till svensk poesi** av Andreas Norlén. En blandning av dikter genom fem sekler. Tänker att det är en bra bok för den som är nybörjare med punktskrift och som kan läsa en dikt lite då och då.

MONICA SVEDESJÖ

Ålder: 70 år

Bor: Skellefteå

Har läst punkt:

Sedan 9 års ålder.

1. Jag tycker det är mycket viktigt att jobba för att synskadade verkligen ska kunna få lära punktskrift. Allt som är talande nu för tiden får inte bli en ersättning för punktskriften. Jag har själv haft mycket nytta av punktskrift i mitt liv, både privat och i jobben.

2. Tipsar om den bok som Skrivande Synskadade skrivit, den heter **Som vi ser det**. Vi var cirka åtta deltagare som under något år haft en skrivarcirkel där vi skrivit korta berättelser som vi diskuterade i en telefonkonferens. Numera träffas vi via Teams. Vi är sju personer som varannan söndag kväll pratar om det vi skriver.

ÅSA ENGMAN

Ålder: 51 år

Bor: Stockholm

Har läst punkt:

Sedan jag var 6 år.

1. Jag tycker det är viktigt att hålla kunskapen om punktskrift levande i en allt mer ljudbaserad läsning. Jag tycker om att förmedla tips och inspiration till nybörjarläsare och föräldrar till barn som läser punktskrift. Jag hoppas kunna bidra med mina perspektiv och erfarenheter, både som punktskriftsläsare och genom att jag jobbat som punktskriftslärare och varit med och startat upp "Punktklubben" för punktskriftsläsande barn.

2. Jag vill tipsa om **Tigerkakshjärta** av Lina Nordquist. Jag läste den som ljudbok men med det underbara språket där nästan varje mening var vackert formulerad skulle jag vilja läsa den i punktskrift. En historisk roman som berör och som finns kvar i mig.

LOUISE JANNERING

Ålder: 27 år, Bor: Stockholm

Har läst punkt: Hela livet.

1. Punktskriften har alltid varit viktig för mig. Det är en nyckel för att vi med synnedsättning ska ges möjligheten att uttrycka oss och vara en del av samhället på lika villkor. Därför känns det meningsfullt att sitta med i referensgruppen. Jag hoppas att vi tillsammans kan bidra till att punktskriften både bevaras och fungerar i nya sammanhang. Jag ser mig som en representant för unga personer som har läst punkt under en längre tid.

2. Serien om **De sju systrarna** av Lucinda Riley.

LINDA ERIKSSON

Ålder: 50 år, Bor: Örebro

Har läst punkt: Sedan cirka 8 års ålder.

1. Jag tycker att det är viktigt att vi som själva läser punktskrift får möjlighet att vara med och påverka. Jag vill bidra med synpunkter från mig och andra personer med dövblindhet som kanske enbart läser punktskrift och inte har möjlighet att välja andra läsmedia.

2. Jag har precis läst **Försöksdjuret** av Marianne Strand. Den var mycket tänkvärd. Ett annat boktips är **Jag ska leva för oss båda** av Annika Bevington.

Catrin och Louise under ett lopp i Paralympics i Paris i september.

Det var inte lätt att hitta en ny medcyklist men plötsligt fanns hon där – i mejlens skräppost. Möt cyklisten Louise Jannerling som tillsammans med sina "ögon" Catrin Nilsson deltog i Paralympics i år.

TEXT: JOHAN TOLLGERDT FOTO: CHRISTINE OLSSON/TT

"HON SKA KUNNA LITA PÅ DET JAG SKA UTFÖRA"

Sedan flera år har Louise Jannerling suttit tätt bakom tandemcykelns nya pilot Catrin Nilsson. Catrin har ingått i teamet i tre år. Vissa kallar henne för en parhäst men Louise Jannerling använder hellre ord som känns starkare.

– Catrin är ögonen på cykeln, säger hon.

27-åriga racercyklisten Louise Jannerling föddes med en grav synnedsättning och är sedan sex års ålder helt blind. Cykelintresset har alltid funnits där och den riktiga elitsatsningen inleddes i tonåren. I år tävlade hon och Catrin Nilsson i Paralympics i Paris.

Förutom att styra och tram-pa ansvarar Catrin för att växla, bromsa och kommunicera. Allt i hög fart och hög puls förstås.

– Förutom att ta i är min primära roll att vara så följsam som det går och svara på hennes kommando. Hon ska ju kunna lita på det

jag ska utföra, förklarar Louise. Tillit är därför ett ord som är viktigt i deras kommunikation. Under färden ropar Catrin så lite som möjligt eftersom det handlar om mycket hög ansträngning.

– Hon ropar alltså inte att nu kommer en högersväng. Hon säger inte ens om cykeln ska dra åt höger eller vänster. Jag ska kunna banan utan och innan för att göra rätt sak vid rätt tillfälle.

När det gäller att ta i och trampa kanske många tror att det enbart gäller Louise. Men hon är snabb med att ge kollegan credd:

– Catrin trampar också!

Att hitta en medcyklist är inte helt lätt. Personkemin ska stämma och man ska trivas med varandra. Louise säger att hon haft extrem tur. När hon letade efter en ny pilot efter Paralympics i Tokyo lade hon ut en platsannons i Svenska cykelförbundets sociala medier.

– Jag hade inga större förvänt-

ningar på att folk skulle höra av sig eftersom den personliga kontakten ofta är avgörande.

Mycket riktigt kom inte särskilt många svar men när hon satt i en fjällstuga i Tännadalen gick hon av slump in i mejlens skräppost, och fann Catrins intresseanmälan. Catrin arbetar som helikopterpilot och kallas därför ibland skämtsamt för "dubbelpiloten". Louise beskriver Catrin som modig, nyfiken och mentalt stark.

– Hon tvekar sällan när det gäller att testa nya saker, säger Louise och tillägger att hon är lätt att samarbeta med även om hon också kan ifrågasätta saker och ting.

Även om de presterade på toppen av sin förmåga i Paris blev det inga medaljer i de två grenarna: tempo- och linjelopp. Till skillnad från Paralympics i Tokyo 2020 där Louise knep två bronsmedaljer.

Catrin är ibland Louises ögon även när de inte sitter på cykeln.

Statsminister Ulf Kristersson och Louise Jannerling pratade om elitidrottarens förutsättningar.

- ➔ – När vi reser, oavsett om det är ett träningsläger eller tävling är det ofta hon som ledsagar mig på flygplatsen eller i matsalen.

För Louise är det viktigt att tänka på att Catrins främsta uppdrag inte är att vara ledsagare. Men vissa saker beskriver hon ändå spontant.

- Fast ibland låter hon mig avgöra om jag vill veta hur det ser ut i exempelvis OS-byn eller dess restaurang och det känns bekvämt.

Vistelsen i OS-byn strax norr om Paris bjöd på en glad överraskning vad gäller maten. Louise Jannerling berättar att hon är vegetarian men det var inga problem att få mat utan kött eller fisk i OS-byn.

- Där fanns ett så stort utbud att jag hade svårt att välja, säger hon.

Organisatorerna hade satsat mer på vegetariska rätter under OS och Paralympics 2024 än vad man tidigare gjort under olympiader.

- Vegetarisk mat kan också ge atleterna kraft eftersom den innehåller mycket protein, berättade Charles Guillo, en av OS-byns ungefär tvåhundra kokkar för Vi punktskriftsläsare strax innan

”Det handlar om hur elitidrott ska kunna fungera för oss som en inkomstkälla”

OS-invigningen. Han lagade bland annat en linsgryta med grön citron, yoghurt och mycket koriander. Och på frågan till Louise vilken maträtt som smakade bäst svarade hon just den.

- Det kändes skönt att smaka vällagad mat, annat än pasta som ofta är standard vid tävlingar.

Under invigningen av Paralympics nämndes att 1,3 miljarder av världens befolkning har någon form av funktionsnedsättning. Och en debatt som seglade upp efter spelen handlar om elitidrottarnas villkor. Louise Jannerling passade på att ställa en viktig fråga till statsminister Ulf Kristersson som dök upp i OS-byn.

- Jag ställde den fråga som ploppade upp först i huvudet. Och vilken var det?
– Jo, det handlar om socioekonomiska förutsättningar ur alla idrottarens perspektiv. Om hur

elitidrott ska kunna fungera för oss som en inkomstkälla, svarar hon.

Hon menar att det är svårt att kombinera sport, arbete, inkomst och pension, och ha en dräglig vardag. Hon vet att bland andra Svenska Paralympiska Kommittén, SPK, vill driva igenom förändringar. Om Sverige vill ta fler medaljer på OS och Paralympics är detta en viktig fråga, menar många.

Och vad blev Ulf Kristersson svar?

- Min vision går ut på att jämlika förutsättningar för alla, oavsett funktionsnedsättning eller inte, ska vara så pass integrerade i samhället att ett särskilt statsråd knappast behövs, säger han.

Men det tror Louise Jannerling är snudd på utopi.

- Därför är det bra om vi i åtminstone Sverige har en minister som ansvarar för de här frågorna även i framtiden. ●

Jimmy Freiding tipsar

Kortkommandon

Windows har många tangentbordsgenvägar. Här tipsar jag om tre stycken som har gjort livet lättare för mig.

1 Återöppna stängd flik i webbläsaren

Om du har stängt en flik i en webbläsare men ångrar dig kan du enkelt återöppna fliken med bevarat innehåll. Tryck: Ctrl + Shift + T. Jag har testat detta i Chrome, Edge och Firefox.

2 Kopiera eller klippa ut flera saker

Önskar du att du kunde kopiera eller klippa ut flera saker innan du klistrar in dem? Det går faktiskt. Istället för att trycka Ctrl + V för att klistra in så trycker du Windowstangenten + V, då får du upp de 20 senaste urklippen och kan välja vilket som ska klistras in. Funktionen måste aktiveras, men det är enkelt. Tryck Windowstangenten + V och tryck sedan på knappen "Aktivera".

3 Ändra ordning i punktlista

Om du har skrivit en punktlista i Microsoft Office men vill ändra ordningen kan du enkelt göra det genom att ställa dig på listpunkten du vill flytta och sedan hålla nere Alt + Shift medan du flyttar upp eller ner med piltangenterna.

Tidningen 8 Sidor

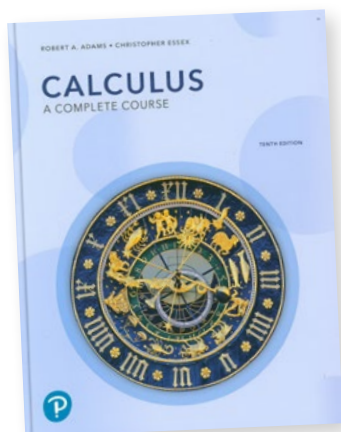
Jag har haft svårt att hitta intressanta punktskriftsböcker med glestryck i Legimus så nu har jag börjat prenumerera på den lättlästa nyhetstidningen 8 Sidor i punktskrift. Då får jag tidningen hem i brevlådan en gång i veckan och kan öva min punktskriftsläsning samtidigt som jag tar del av veckans nyheter.

Det kostar 200 kronor per år att prenumerera på 8 Sidor i punktskrift. Man kan välja mellan vanlig punktskrift eller glestryck och om man vill ha den häftad eller vikt på A3-papper.

Jimmy Freiding är tillgänglighetsexpert på MTM. Har ett stort intresse för digital teknik och är nybörjarläsare på punktskrift.

Foto: Sarah Perfekt

Naturvetenskapliga texter har varit komplicerade att göra helt tillgängliga.

Nytt verktyg gör naturvetenskapliga böcker tillgängligare

MTM jobbar just nu med ett nytt verktyg som kallas Mathcat. Det ska göra naturvetenskapliga böcker mer tillgängliga och snabbare att producera. Projektledare Tim Arborealis tror att de nya böckerna är redo att distribueras till vårterminen 2025 och efterlyser nu testpersoner:

– Vi vill gärna ha kontakt med läsare som vill testa och utvärdera våra nya naturvetenskapliga böcker. Så att vi kan vara säkra på att de fungerar för våra användare, säger Tim Arborealis.

Mejla till: tim.arborealis@mtm.se om du vill vara med och testa böckerna. Du behöver vara berättigad användare av Legimus och studera på högskola eller universitet.

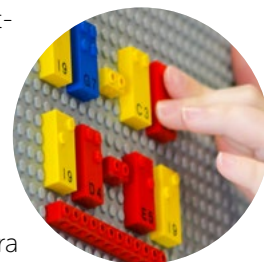

Barbie med vit käpp

En blind Barbie med tonade glasögon och vit käpp har lanserats. Tillverkaren har utvecklat dockan tillsammans med American Foundation for the Blind. I en intervju med TV4 uttryckte första vice ordförande för Synskadades riksförbund, Tiina Nummi Södergren, sin glädje: – Jag tycker att det är fantastiskt för fler barn kommer att känna sig inkluderade, och andra barn får chans att förstå vad det innebär att ha en vit käpp och en ledarhund.

Lekull inlärning med Lego

Nu finns Lego med punktskrift att köpa även för privatpersoner. Klossarna har samma form som vanliga Lego-bitar men har en tryckt bokstav och en punktskriftsbokstav. Tidigare fanns de bara för pedagogisk verksamhet men nu kan vem som helst köpa dem.

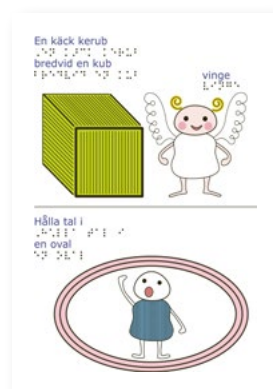
3 nya taktila barnböcker

Finns att låna i Legimus och att köpa på mtm.se

Äta glass med Pythagoras

Taktila bilder: Annica Norberg. Förlaga: Carin och Stina Wirsén

Möt geometriska former på ett finurligt sätt. Vi träffar exempelvis ett benrangel i en triangel och en käck kerub bredvid en kub. Punktskriftsbok med den tryckta texten i storstil. Alla illustrationer återges i svällpappersbilder med färg och de korta texterna finns i anslutning till bilderna.

Vad säger djuren?

Taktila bilder: Kristina Schollin Borg.
Förlaga: Sven Zetterlund

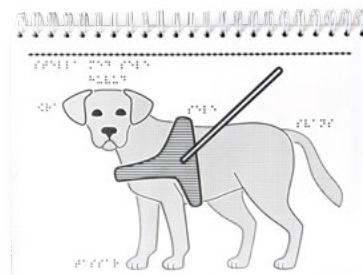
Vad säger hunden, fåret och grisen? Upplev hur de tama djuren på gården känns och ljuda med hur de låter. Boken är en introduktion i taktila bilder för de allra minsta barnen. Taktill pekbok med helsidesbilder med olika material och texturer. Uppslag med lite text i punktskrift och storstil samt tecken som stöd.

Charlie och ledarhunden

Taktila bilder: Annica Norberg. Förlaga: Marlene Fjeld & Anna Södersten

Den nyfikna hunden Charlie träffar Ove som är synskadad och har svårt att ta sig över vägen på ett säkert sätt. Kan Charlie hjälpa till? Passar barn i åldrarna 6–9 år. Punktskriften är utan versaler, med enkelsidigt tryck och dubbelt radavstånd. Boken innehåller taktila bilder i svällpapper. Originalboken i svartskrift sitter i en ficka på insidan av pärmen.

TAKTILA BILDLÅDAN

Att förstå taktila bilder är inte alltid lätt. Varken för barn med synnedsättning eller för seende vuxna som stöttar vid läsningen. Med Taktila bildlådan utforskar ni bildernas värld tillsammans.

Ny
produkt

TEXT OCH FOTO: ANETTE SÄFSTRÖM

För barn som ska lära sig läsa taktilt finns redan Punktkassen och Punktväskan. Nu kompletterar MTM utbudet med en till produkt: Taktila bildlådan.

– Vi har förstått att många seende tycker det är svårt att stötta barn med synnedsättning att läsa taktila bilder, berättar Catinka Grunditz, projektledare på MTM. Hon menar att det är en utmaning att koppla bort den egna, visuella upplevelsen av vad som är en bild.

– Det är ofta lättare för seende att stötta när barnet läser text eftersom hen direkt ser kopplingen mellan en bokstav i svartskrift och en bokstav i punktskrift.

Taktila bildlådan innehåller:

- En broschyr om vad taktila bilder är.
- En broschyr med tips på hur barnet och en seende vuxen tillsammans kan utforska och göra egna bilder.
- 19 blad med övningar
- Övningsmaterial

Övningarna är indelade i olika svårighetsgrader och typer av bilder. De behöver inte göras i en särskild ordning. Catinka

Grunditz hoppas att Taktila bildlådan ska inspirera barnet till eget skapande. Att seende så starkt förknippar bilder med ögonen kan göra att de tänker på taktila bilder enbart som ett verktyg för barnen. Men det är mer än så, menar hon.

– Det är ett sätt att ta till sig information men också ett sätt att kunna uttrycka sig och få utlopp för kreativitet. ●

Vem kan få Taktila bildlådan?

Bildlådan delas ut till barnet av Synpedagogerna på Syncen tralen. Det är inte ett läromedel och kan bara beställas till en privatperson, inte en verksamhet.

Användartester viktiga i arbetet med ny åttapunktsskrift

För ett år sedan skrev vi i Vi punktskriftsläsare om att en ny rekommendation för svensk åttapunktsskrift var på gång. Nu börjar arbetet bära frukt. Björn Westling berättar om projektet där testningen är en viktig del.

Vad är målet?

Åttapunktsskrift används framför allt av de som läser med punktskriftsskärm och dator. Men den svenska åttapunktsskriften har länge varit otillräcklig för läsning av digital text. Det har till exempel visat sig att emoji, musiknoter, matematiska och naturvetenskapliga tecken inte kan läsas. Det har förstås begränsat alla som vill läsa och skriva digitalt med åttapunktsskrift.

Målet med den nya åttapunktsskriften är att den ska vara enkel att använda, ge möjlighet att läsa digital information med komplext innehåll och text som har ovanliga skrivtecken.

Vad har vi gjort hittills?

Under våren testade användare några förslag till ny rekommendation. Vi tog också fram ett enkelt sätt att byta punktskriftstabell i skärmläsaren Jaws för att göra det möjligt för användarna att testa förslagen.

I början av sommaren bjöd vi även in till en öppen testning under ett webinarium i samarbete med SRF. Förslaget till ny rekommendation har efter hand ändrats efter feedback från dem som har testat.

Vad har vi framför oss?

Nu fortsätter projektet under 2025. Det ligger mycket arbete bakom att skapa en ny rekommendation och det är viktigt att det blir rätt från början. Därför fortsätter vi bland annat med användartester i flera steg och

tar fram nya versioner och förbättringar allt eftersom. Samtidigt är det viktigt att skapa förutsättningar för att utveckla rekommendationen om det behövs framöver. Till exempel för att inkludera musiknoter i åttapunktsskriften och även göra så att man både kan läsa och skriva matematik med den.

Hur kommer punktskriften att se ut?

Den stora förändringen är att förtecken kommer att användas i åttapunktsskrift. Det fanns inte i den gamla rekommendationen. Vanliga tecken ska se likadana ut i sex- och åttapunktsskrift. Något enstaka tecken kommer också att ändras i sexpunktsskrift.

Vi föreslår också minst två sorters tabeller för olika behov och lässituationer. Det gäller till exempel citationstecken som kan se olika ut i svartskrift, men betyder samma sak. I vissa situationer vill läsare veta exakt vilket citationstecken det är men i de flesta situationer är det enklast om alla citationstecken ser likadana ut i punktskrift.

Vill du vara med och testa?

Om du är intresserad av att vara med och testa rekommendationerna går det bra att kontakta projektledaren Karin Jönsson genom att mejla: karin.jonsson@nkcdb.se.

TEXT: BJÖRN WESTLING, SEKRETERARE
I PUNKTSKRIFTSNÄMNDEN